

KMMI

Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
ЗОБО «Центр підтримки угорської культури»

KMMI HÍRLEVÉL V. évfolyam, 5. (116.) szám. 2013. március 4.

Ez történt 2013 februárjában

ELISMERÉSEK

*A Kárpátaljai Református Egyház által 2009-ben létrehozott *Komjáthy Benedek-sajtódíjat* idén **Fischer Zsoltnak**, a Kárpátalja hetilap szerkesztő-riporterének ítélte oda a kuratórium. A református egyház dicsérő oklevéllel ismerte el továbbá **Lajos Mihálynak** a Kárpátalja hetilap munkatársának és **Hegedűs Csillának**, a Kárpáti Igaz Szó munkatársának az egyházi élet bemutatásával kapcsolatos munkásságát. A díjakat **Zán Fábián Sándor** püspök adta át.

Fontosabb események, rendezvények

2013. február 1. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Civil Információs Centrum és a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet közös rendezésében civil szervezetek találkozájára került sor Beregszászon, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolában. A rendezvény célja a kárpátaljai, beregi civil együttműködések erősítése, jó gyakorlatok, példák kicserélése, az együttműködési formák bemutatása, valamint a Nemzeti Együttműködési Alap határon átívelő civil együttműködést segítő pályázati lehetőségeiről való tájékoztatás nyújtása. Köszöntőt mondott **Kudlotyák Krisztina** igazgató (Pro Cultura Subcarpathica), **dr. Orosz Ildikó** elnök (II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola), **Brenzovics László** elnök (Kárpátaljai Magyar Főiskoláért Alapítvány), **Tóth István** főkonzul (Magyarország Beregszászi Konzulátusa). Szakmai tájékoztatót tartott **Kiss András** operatív igazgató (Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Civil Információs Centrum) és **Öry László** területi koordinátora.

2013. február 1. A Máltai Szeretetszolgálat Beregszászon, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Török ugrató termében az idén is farsangi bált szervezett az óvodások és kisiskolások számára.

2013. február 2. A Nagyszőlősi 3. Sz. Perényi Zsigmond Középiskolában farsangi bál zajlott le a Nagyszőlősi 6. Sz. Sólyom cserkészcsapat szervezésében.

2013. február 2. Beregszászon az Arany Páva étteremben a görög katolikus fiatalok farsangi jótékonysági bált szerveztek. Változatos programban többek között felléptek a Beregszász Dixieland Band és Gál Natália

színházcsoportja, valamint a Dolce Vita Trio is. A rendezvény fővédnökei **Milan Sasik**, a Munkácsi Görög Katolikus Egyházmegye püspöke, **Vidnyánszky Attila**, a Magyar Nemzeti Színház főigazgatója, **Tóth István**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja voltak.

2013. február 5-6. Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban bemutatták *A vihar* című előadást.

2013. február 6. Budapesten, a Magyarság Házában került sor a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal (KKK) ez évi első találkozására. A tanácskozáson a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet **Zubánics László** elnök képviselte.

2013. február 7. A Kárpátaljai Képzőművészeti Főiskolán találkozóra került sor az intézmény oktatóival és hallgatóival. A Kárpátaljai Képzőművészeti Főiskolán jelenleg három szakirányon (képzőművészet, dizájn, kézművesség) összesen 315 diák tanul. A főiskola fiókintézetében, az Ungvári Erdélyi Béla Képzőművészeti Főiskolán ezeken a szakirányokon 253 diák tanul. A találkozón köszöntötték a nemrég 82. születésnapját ünneplő **Volodimir Mikitát**, Ukrajna érdemes művészt, az Ukrán Művészeti Akadémia tagját, a kárpátaljai festőiskola egyik alapítóját, **Erdélyi Béla** egykori diákját.

2013. február 7-8. A Nyíregyházi Cantemus Kórus meghívására a munkácsi kórusiskola fiúénekkara Nyíregyházán koncertezett. A nyíregyházi énekkar 2012 májusában a munkácsi kórusiskola éves kórustalálkozásán lépett fel Munkácson.

2013. február 8. Ungváron a Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeumban megnyílt **Herc Jurij** emlékkiállítás.

2013. február 8. A beregszászi Unió étteremben először találkoztak a kárpátaljai hiphop- és rap-előadók. A dalokat magyar, orosz és ukrán nyelven szólaltatták meg. A magyar összeállításban fellépett a KOW 007, a bátyúi Hontalanok, illetve bemutatkozott a beregszászi Junior Maffia és G Man.

2013. február 8. A beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola az idén is jótékonysági bál helyszíne volt, amelyen több mint négyszáz ember vett részt.

2013. február 9. A beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolában megrendezték a XVI. Cserkészbált.

2013. február 10. Farsangi Jótékonysági Est zajlott le a Beregszászi Római Katolikus Plébánián. Az est fővendége excellenciás **Majnek Antal**, a Kárpátaljai Római Katolikus Egyházmegye püspöke volt.

2013. február 11. Elhunyt **Kolozsvári László** (Szürte, 1950 - Tiszaújlak, 2013.), a kárpátaljai magyar képzőművészet egyik jelentős alakja. Tanulmányait az Ungvári Iparművészeti Szakiskolában végezte. Tagja volt a Kárpátaljai Magyar Képző- és Iparművészek Révész Imre Társaságának (RIT) és a Magyar Képző- és Iparművészek Társaságának (MKIT). A XIX. századi realista festészet tudatos követője volt, az Alföld, a "nagy sömme" megigézett művésze.

Hitelesen mutatta be a falusi embert, a Latorca és a Tisza menti tájakat. Képeit hazai és külföldi kiállításokon mutatták be.

2013. február 12. Egyházi ünnep volt az ungvári vár kápolnájában **Milan Šášik** görög katolikus püspök részvételével.

2013. február 12. Mátyás király születése napja címmel a Magyar Népmese Színház előadására került sor a beregszászi Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház előadásában. A mesejáték több ismert Mátyás király történetet fogott össze (Okos Katica, Kolozsvári bíró, Mátyás az igazságos, Mátyás király bolondja).

2013. február 14. Festőművészcsaládok összegyűjtött munkáit állították ki a megyeszékhely Ungvár galériájában. A tárlaton olyan ismert művészcsaládok vettek részt, mint a **Szkakandij, Szvaljavcsik, Prihogyko, Didék, Habda, Pavlisin, Kuzma** család. Kárpátalján összesen 22 festőművészcsalád tevékenykedik.

2013. február 13. Író-olvasó találkozót szerveztek a Nagyszőlősi Járási Könyvtár olvasótermében. Ezúttal **Dupka György** bemutatta a *Hová tűnt a sok virág?* című szociográfiai kötetét, utána levetítették Jurkovicz János és Havasi János Idegen ég alatt című filmjét. A kötet és a film az Ural vidékére elhurcolt malenykij robotosok és hadifogságban meghalt katonák emlékére szervezett utazást örökítette meg.

2013. február 15. A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség Nagyszőlősi Középszintű és Városi Szervezete Kárpátaljai kortárs magyar költészet címmel irodalmi estet szervezett. Az est vendége volt **Vári Fábián László**, József Attila-díjas, Balassi-emlékkardos költő, aki életéről, munkásságáról tett vallomást és felolvasott műveiből.

2013. február 15. Nagyberegen felavatták a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolához tartozó múzeális tájházat, amelyet 1898-ban emeltek. Az átadási ünnepséget megtisztelte jelenlétével **Németh Zsolt**, a Magyar Külügyminisztérium államtitkára, **Misovicz Tibor**, a Külügyminisztérium Gazdálkodási és Igazgatási Ügyekért Felelős helyettes államtitkára, **Naszvadi György**, a Nemzetgazdasági Minisztérium államtitkára, **Répás Zsuzsanna**, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM) nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára, **Ljubka Katalin**, a KIM kárpátaljai kapcsolattartási főosztályának vezetője, valamint **Bacskai József**, ungvári és **Tóth István**, beregszászi magyar főkonzul. A továbbiakban különböző érdekes programok szervezését tűzték ki célul a főiskola néprajz szakos tanárai, hogy élettel töltsék meg ezt a muzeális intézményt.

2013. február 16. Raoul Wallenberg-emléktáblát avatott Munkácson **Németh Zsolt**, a Külügyminisztérium parlamenti államtitkára és **Lengyel Zoltán**, a város polgármestere.

2013. február 16. Immár 14. alkalommal rendezte meg kerületi hittanversenyét a Beregszászi Magyar Görög Katolikus Esperesi Kerület Az Apostolok cselekedetei témakörben. A versenyre idén először Beregszászban, a

Beregszászi Magyar Gimnáziumban (BMG) került sor. A kerület egyházközségeiből alsós (5–7. oszt.), középső (8–9. oszt.) és felsős kategóriában (10–11. oszt.) összesen 45 csapat (150 résztvevő) érkezett.

2013. február 22. Szent Márton lovas szobrának felállításáról hoztak döntést Munkácson a tudományos-művészeti bizottság rendkívüli ülésén.

2013. február 28. Magyarország egyik legszínvonalasabb és legnépszerűbb turisztikai börzseje az Utazás Kiállítás 2013 került megnyitásra Budapesten a Hungexpo Vásárközpontban. Kárpátalját a Rahói járás képviselte a szakmai seregszemlén.

2013. február folyamán: a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház Társulata februári programja keretében Debrecenben a Kastanka és A vihar című darabbal lépett fel. Az utóbbit Budapesten a József Attila Színházban is bemutatták. A **Szergej Maszlobojcsikov** rendezte előadás főbb szerepeit **Szücs Nelli** és **Trill Zsolt** alakította.

*Teltházás koncertet adott Ungváron, a megyei filharmóniában a Budapest Klezmer Band. Az eseményre a magyar Külügyminisztérium anyagi támogatásának köszönhetően, a „Közép-európai év” keretében, Magyarország ungvári külképviseletének szervezésében került sor. Az együttes Lembergben is közönség elé lépett.

*A tiszaujhelyi könyvtár a hagyományokhoz híven idén is farsangi mulatságot rendezett, mégpedig a helyi görög katolikus egyházközséggel közösen. A rendezvényen – amelyre az iskola épületében került sor – mintegy 200 tiszaujhelyi, karácscfalvai és mátyfalvai gyerek és felnőtt vett részt.

*A II. Rákóczi Ferenc vezette utolsó kuruc országgyűlésre emlékezett Salánk. A nevezetes eseményre 302 éve éppen ezen az ugocsi településen került sor, s annak mai lakói is tisztelettel emlékeznek a múltra.

*Megtartotta soron következő plenáris munkaülését a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fóruma (KMKF). A képviselői fórumon szűkebb pátriánkat az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) és a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) képviselte.

*A Kárpátaljai Népművészeti és Népi Építészeti Múzeum (ungvári skanzen) adott otthont annak a kiállításnak, melyen a Hivatásos Ukrán Festőművészek egyesületének a tagjai mutatják be grafikus műveiket. A retrospektív kiállítás mintegy 80 alkotásból állt, melyeket 16 művész készített élete különböző szakaszaiban, köztük **Vladiszlav Hanzel, Emma Lavadszka, Ivan Bondarcsuk, Irina Zozulics, Szerhij Hluscsuk** és **Petreczky László**. A grafikai művek különböző technikával készültek, akadt köztük linometszet, akvarell, pasztell stb.

*Az ifjú alkotók munkáiból nyílt kiállítás a munkácsi városi képtárban. A tárlaton többek között a Kárpátaljai Képzőművészeti Főiskola diákjainak alkotásai láthatóak.

*Az Ungvári Művészeti Iskolát Ukrajna tíz legjobb művészeti intézménye közé sorolták – jelentette be **Hromova Natálijka**, az iskola igazgatója. Az iskola

tantestületének közel fel magyar az ifjú tehetségek között is sok a magyar nemzetiségű gyerek.

*Múzeum a múzeumban. Múlt és jelen címmel nyílt kiállítás a Nagyszőlősi Helytörténeti Múzeumban egy új projekt keretein belül. A program lényege, hogy a környező települések lakosai bemutathatják saját antik tárgy-, könyv- vagy képgyűjteményüket. A kiállítás befejezését követően a régiségeket visszaadták a tulajdonosoknak.

*Március 15-én, az 1848-49-es magyar forradalom és szabadságharc emléknapján Petőfi-mellszobor érkezik Budapestről Ungvárra – jelentette be **Hromova Natálja**, az Ungvári Művészeti Iskola igazgatója. A mellszobor a magyar kulturális kormányzat ajándéka a Petőfi-émlékmúzeum számára, amely 1991-től az Ungvári Művészeti Iskola keretein belül működik.

*A hónap folyamán első alkalommal rendezték meg a Magyar Konyha Hetét a Beregvidéken, amelynek keretein belül az érdeklődők 25-50%-os kedvezménnyel kóstolhatták meg a magyar nemzeti ételeket.

***Mikola Tomenko** parlamenti képviselő, a Legfelsőbb Tanács szólás- és sajtószabadságért felelős bizottságának elnöke az Ungvári sajtóközpontban bejelentette, hogy Beregszászban a kollégáival helyet kerestek Tarasz Sevcsenko szobrának.

***Lev Mirimskij** független parlamenti képviselő Az állampolgárságról szóló törvényben eszközöndő változásokról címmel 2308. iktatószám alatt tervezetet nyújtott be, melynek lényege a kettős állampolgárság legalizálása Ukrajnában – adta hírül a Gazeta.ua.

*Hivatalosan is felavatta zászlaját a Szürtei Középiskola. A ma még egész Kárpátalján példa nélkülinek számító kezdeményezés az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) Ungvári Járási Szervezetétől származik, a megvalósítást **Mihajlo Roman** járási képviselő finanszírozta.

*Kétnapos hivatalos látogatáson Kárpátalján járt **Németh Zsolt**, a magyar Külügyminisztérium államtitkára. A politikus találkozott **Olekszandr Ledidával**, a megyei állami közigazgatás elnökével, **Ivan Balogával**, a megyei tanács vezetőjével, emellett számos rendezvényre is ellátogatott.

*A kárpátaljai Nagypalád és a magyarországi Kispalád közötti határátkelő megnyitását szorgalmazta **Mikola Azarovhoz**, Ukrajna kormányfőjéhez írott levelében **Gajdos István**, tájékoztatta lapunkat a parlamenti képviselő sajtószolgálatára.

*Közös télűző mulatságot szervezett a Kisdobronyi Művészeti Iskola és a helyi klub.

*A Kárpátaljai Református Egyház megtartotta 2013. évi kerületi ünnepi közgyűlését. A beregszászi templomban felszenteltek két fiatal lelkészt, **Iván Gusztávot** és **Sápi Zsoltot**.

*Második alkalommal rendezték meg a Kárpátaljai Magyar Óvodák Találkozóját. **Nagy Béla**, a Kárpátaljai Református Egyház (KRE) Diakóniai Osztályának vezetője, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség, illetve **Gajdos**

István parlamenti képviselő is fontosnak tartotta a találkozó támogatását. A vidám ünnepségre Beregszászban, az Európa-Magyar Házban került sor, mely pillanatok alatt vidám gyermekzsivajtól lett hangos. Az egybegyűlteket **Kocsis Mária**, a KAMOT Jótékonyági Alapítvány elnöke köszöntötte.

*„A kárpátaljai magyar oktatás helyzete és lehetőségei a nyelvtörvény tükrében” címmel szervezett konferenciát a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség (KMPSZ).

*Hetedik alkalommal rendezték meg Gáton a Kovács Vilmos szavalóversenyt a költőről elnevezett középiskolában.

Megjelent:

***Csatáry György**: Zápszonyi krónika. Kárpátaljai Magyarok Protestáns Tudományos Egyesülete, 2013. 112 old.

*Szárnypróba. *Pályakezdő fiatalok antológiája*. Az antológia szerzői: **Ámorth Angelika, Gazdag Vilmos, Hájas Csilla, Héder Ingrid, Horváth (Bojcsuk) Zsanett, Kovács Eleonóra, Kurmai-Ráti Szilvia, Lengyel Wanda, Marcsák Gergely, Nagy Emese, Németi Anett, Pák Diána, Pusztai-Tárczy Beatrix**. Összeállította: **Csordás László**. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2013.

*Megjelent az Együtt irodalom-művészet-kultúra c. kéthavonta megjelenő folyóirat 2013/1. száma.

*Megjelent az *Irka* c. magyar gyermeklap első száma a KMPSZ kiadásában.

Összeállította: *Dupka György és Zubánics László*

Folyamatos rendezvények, tennivalók:

Közgyűteményi állománygyarapítás, ukrainai magyar nyomtatott hungarikumok, hanganyagok gyűjtése, feldolgozása. Közművelődési rendezvények szervezése, koordinálása, szakmai tanácsadás, adatbázis gondozás. Kisebbségkutatási programok koordinálása, a KMMI-füzetek kiadása. Képzőművészeti kiállítás. Fotókiállítás, könyv- és sajtókiállítás. Együtt c. irodalmi, művészeti és kulturális folyóirat kiadása. Kárpátaljai Magyar Krónika kiadása. Honlap (www.kmmi.org.ua) gondozás, frissítés, adatfeltöltés. Ön a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége hírlevelét olvassa. A hírlevél irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat, s bármely tag felvetetheti mások címét.